

Eesti Kohtunike Ühing

Kohtunike eetikanõukogu
eeatika@riigikohus.ee

Teie

Meie 27.01.2020

Eesti Kohtunike Ühingu pöördumine

Eesti Kohtunike Ühingu (EKOÜ) juhatuse poole on mitmed ühingu liikmed pöördunud küsimustega, mis puudutavad kohtunike eetikat.

EKOÜ hinnangul oleks vaja kujundada kohtunikonna sees ühtsemad arusaamad sellest, milline on kohtuniku kutse-eetika seisukohalt sobilik ja aktsepteeritav käitumine erinevates eraelulistes olukordades. See on oluline nii õige ja õiglase õigusemõistmise tagamiseks kui ka arvestades viimasel ajal avalikkuse tähelepanu alla tõusnud juhtumeid, mis on seotud ametiisikute käitumisega võimalikes huvide konflikti olukordades. Eestkätt on EKOÜ liikmete poolt juhatusele esitatud küsimused seotud kohtunike eetikakoodeksi punkti 20 tõlgendamisega, mille kohaselt väldib kohtunik huvide konflikti ega luba perekondlikel, sotsiaalsetel ega muudel suhetel mõjutada oma tööd kohtunikuna.

10.01.2020 arutas EKOÜ juhatus liikmete esitatud küsimusi ning pidas vajalikuks pöörduda kohtunike eetikanõukogu poole arvamuse saamiseks järgmistes konkreetsetes küsimustes.

- 1.** Kohtuniku, prokuröri ja advokaadi lapsed käivad ühes lasteaiarühmas või ühes klassis. Kohtuniku lapsed käivad teiste laste sünnipäevadel erinevates mängutubades, tuues kaasa kingitusi sünnipäevalapsele. Sünnipäevapeod toimuvad koos vanematega. Kas kohtunikust lapsevanem käitub kooskõlas kohtuniku eetikanõuetega, kui ta osaleb vanemana sellisel sünnipäevapeol? Kas pärast sellisel üritusel osalemist peaks kohtunik end taandama kohtuasja menetlusest, kui menetlusosaliseks või esindajaks on mõne teise sünnipäeval osalenud lapse vanem?
- 2.** Kohtuniku, prokuröri ja advokaadi lapsed käivad ühes lasteaiarühmas või ühes klassis. Kas kohtunikust lapsevanem käitub kooskõlas kohtuniku eetikanõuetega, kui ta osaleb koos lapsega sünnipäeval, mis toimub mõne advokaadi või prokuröri kodus? Kas pärast sellisel üritusel osalemist peaks kohtunik end taandama kohtuasja menetlusest, kui menetlusosaliseks või esindajaks on mõne teise sünnipäeval osalenud lapse vanem?
- 3.** Kas kohtunik käitub kooskõlas eetikanõuetega, kui lubab advokaadil või prokuröril end autoga koju viia pärast mõnda ühist koosviibimist (nt jõulupidu, koolitus või muu ühine üritus)?

4. Kohtunik, prokurör ja advokaat käivad igal aastal teineteise sünnipäevadel või muudel perekondlikel üritustel ning teevad üksteisele mh rahaliselt hinnatavaid kingitusi. Kas sellistel sünnipäevadel osalemisel ja/või sünnipäevakingitusi vastu võttes käitub kohtunik kooskõlas eetikanõuetega? Kas pärast kirjeldatud tegevusi peaks kohtunik end taandama kohtuasja menetlusest, mille osaliseks või esindajaks on eelviidatud prokurör või advokaat?

5. Kohtunik, prokurör ja advokaat käivad igal aastal teineteise sünnipäevadel või muudel perekondlikel üritustel. Kas kirjeldatud olukorras käitub kohtunik kooskõlas eetikanõuetega, kui sünnipäeval osalejad osutavad üksteisele muid teenuseid, näiteks musitseerib üritusel prokurör, advokaat või kohtunik? Kas pärast kirjeldatud tegevusi peaks kohtunik end taandama kohtuasja menetlusest, mille osaliseks või esindajaks on eelviidatud prokurör või advokaat? Kas hinnang olukorrale sõltub sellest, millises mahus ülalviidatud teenuseid osutatakse?

6. Kas kohtunik käitub kooskõlas eetikanõuetega, kui ta osaleb koos prokuröri, advokaadi või politseinikuga mõne mittetulundusühingu tegevuses (nt spordiklubi või muu sarnase organisatsiooni tegevuses) ning seoses mittetulundusühingu tegevusega tekib vajadus rahaliste summade üleandmiseks või ülekanndmiseks (nt üritustel osalemise tasude, reisikulude vms hüvitamiseks)? Kas seoses kirjeldatud tegevusega peaks kohtunik end taandama kohtuasja menetlusest, mille osaliseks või esindajaks on eelviidatud prokurör või advokaat?

7. Kas kohtunik käitub kooskõlas eetikanõuetega, kui tema alaealine laps taotleb rahalisi toetusi kas sportimiseks (näiteks võistlustel osalemiseks või muude kulukate spordivaldkondadega tegelemiseks) või õpinguteks erinevatelt äriühingutelt või eraisikutelt? Kas kohtunikule on eetilisel ette heidetav, kui ta ei kata ise kõiki oma lapse huvi- või õppetegevusega seotud kulusid?

EKoÜ juhatuse arvates oleks nii kohtunikkonna enda, teiste õiguselukutsete esindajate kui ka Eesti avalikkuse jaoks oluline ja tänuväärne, kui eetikanõukogu ülalesitatud küsimusi analüüsiks ning kujundaks oma arvamuse.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Indrek Parrest
Eesti Kohtunike Ühing
Esimees